

Byla C-345/09

J. A. van Delft ir kt.

prieš

College voor zorgverzekeringen

(*Centrale Raad van Beroep* prašymas
priimti prejudicinį sprendimą)

„Socialinė apsauga — Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 — III dalies I skyrius — 28, 28a ir 33 straipsniai — Reglamentas (EEB) Nr. 574/72 — 29 straipsnis — Laisvas asmenų judėjimas — SESV 21 ir SESV 45 straipsniai — Sveikatos draudimo išmokos — Senatvės ar nedarbingumo pensijų gavėjai — Nuolatinė gyvenamoji vieta kitoje nei pensiją turinčioje mokėti valstybėje narėje — Išmokų natūra teikimas gyvenamosios vietos valstybėje mokėjimo pareigą turinčios valstybės sąskaita — Neprisiregistravimas gyvenamosios vietos valstybėje — Pareiga mokėti įmokas mokėjimo pareigą turinčioje valstybėje — Mokėjimo pareigą turinčios valstybės teisės aktų pakeitimas — Sveikatos draudimo tęstinumas — Skirtingas požiūris į rezidentus ir ne rezidentus“

Generalinio advokato N. Jääskinen išvada, pateikta 2010 m. liepos 15 d. . . . I - 9883
2010 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo (antroji kolegija) sprendimas . . . I - 9912

Sprendimo santrauka

1. *Darbuotojų migrantų socialinė apsauga — Taikytini teisės aktai — Kolizinių normų privalomumas — Sveikatos draudimas — Pagal kitos nei gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktus mokėtinų pensijų gavėjai*
(*Tarybos reglamentų Nr. 1408/71 28 ir 28a straipsniai ir Nr. 574/72 29 straipsnis*)

2. *Darbuotojų migrantų socialinė apsauga — Sveikatos draudimas — Pagal kitos nei gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktus mokėtinų pensijų gavėjai*
(Tarybos reglamentų Nr. 1408/71 28, 28a ir 30 straipsniai ir Nr. 574/72 29 straipsnis)
3. *Europos Sąjungos pilietybė — Teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje — Migruojančių piliečių socialinė apsauga — Pagal kitos nei gyvenamosios vietos valstybės narės teisės aktus mokėtinų pensijų gavėjai*
(SESV 21 straipsnis; Tarybos reglamentas Nr. 1408/71)

1. Kadangi Reglamente Nr. 1408/71, iš dalies pakeistame Reglamentu Nr. 1992/2006, numatytos kolizinės normos yra privalomos valstybėms narėms, negalima sutikti su tuo, kad į šių normų taikymo sritį patenkantys apdraustieji socialiniu draudimu galėtų neutralizuoti jų poveikį, turėdami galimybę išvengti jų taikymo. Reglamente Nr. 1408/71 numatytos įstatymų kolizijos sistemos taikymas priklauso vien nuo objektyvios situacijos, kurioje yra suinteresuotas darbuotojas. Reglamento Nr. 1408/71 28 ir 28a straipsniais, remiantis jų tekstu, į jų taikymo sritį patenkantiems pensijos gavėjams nesuteikiama jokia pasirinkimo teisė. Jeigu pensijos, mokamos pagal tam tikros valstybės narės teisės aktus, gavėjas yra Reglamento Nr. 1408/71 28 ir 28a straipsniuose aprašytoje objektyvioje situacijoje, jam pradedama taikyti

šiose nuostatose esanti kolizinė norma, nesuteikiant galimybės atsisakyti tokio taikymo, pagal Reglamento Nr. 574/72, nustatančio Reglamento Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką, 29 straipsnį nepriregistruojant kompetentingoje savo gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigoje. Taigi į Reglamento Nr. 1408/71 28 ir 28a straipsnių taikymo sritį patenkantiems apdraustiesiems socialiniu draudimu jie yra privalomi.

Reglamento Nr. 574/72, nustatančio Reglamento Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką, 29 straipsnyje numatyta registracija kompetentingoje gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigoje yra vien

administracinis formalumas, kurį reikia atlikti siekiant užtikrinti faktinį išmokų natūrą teikimą šioje valstybėje narėje pagal Reglamento Nr. 1408/71 28 ir 28a straipsnius. Išduodama formą E 121 kompetentinga tam tikros valstybės narės įstaiga tik deklaruoja, kad atitinkamas apdraustasis socialiniu draudimu turėtų teisę į išmokas natūra šioje valstybėje, jeigu joje gyventų. Tokia forma turi vien deklaruojamąjį pobūdį, jos pateikimas kompetentingai tam tikros valstybės narės įstaigai siekiant atitinkamo apdraus-tojo socialiniu draudimu registracijos šioje valstybėje negali būti teisės į išmokas šioje valstybėje narėje atsiradimo sąlyga.

Teisinga, kad nesant registracijos kompetentingoje gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigoje toks apdraustasis socialiniu draudimu faktiškai negauna šioje valstybėje išmokų ir todėl nesukelia išlaidų, kurias pagal Reglamento Nr. 1408/71 36 straipsnį kartu su Reglamento Nr. 574/72 95 straipsniu pareigą mokėti jam pensiją turinti valstybė narė turėtų gražinti gyvenamosios vietos valstybei narei. Vis dėlto tokia aplinkybė niekaip nepaveikia teisės į šias išmokas buvimo – ir todėl atitinkamos pareigos mokėti valstybės narės, kurios teisės aktais grindžiamas tokios teisės egzistavimas, kompetentingoms įstaigoms įmokas kaip atsakomąjį mokesťį už šios valstybės riziką, tenkančią jai pagal Reglamento Nr. 1408/71 nuostatas. Tokia pareiga mokėti įmokas dėl teisės į išmokas turėjimo, net faktiškai nesinaudojant šiomis išmokomis, neatsiejamai susijusi su nacionalinėse socialinės apsaugos sistemose įgyvendinamu solidarumo principu, nes nesant tokios pareigos suinteresuotieji asmenys galėtų būti paskatinti laukti faktinio draudiminio įvykio prieš prisidedami prie šios sistemos finansavimo.

Kadangi šiomis sąlygomis į Reglamento Nr. 1408/71 28 ir 28a straipsnių taikymo sritį patenkantys pensijų gavėjai, turint omenyje privalomąjį šiose nuostatose įtvirtintos sistemos pobūdį, negali nuspręsti atsisakyti išmokų natūra savo gyvenamosios vietos valstybėje nesiregistravimui kompetentingoje šios valstybės narės įstaigoje, toks neprisiregistravimo faktas negali lemti, kad jie būtų atleisti nuo įmokų mokėjimo pareigą mokėti jų pensiją turinčioje valstybėje narėje, nes jie bet kuriuo atveju kelia išlaidas šiai valstybei, negalėdami išvengti nagrinėjamo reglamento sistemos taikymo.

(žr. 52, 57, 61–65, 72–75 punktus)

2. Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1992/2006, 28, 28a ir 33 straipsniai kartu su Reglamento Nr. 574/72, nustatančio Reglamento Nr. 1408/71 įgyvendinimo tvarką, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 311/2007, 29 straipsniu aiškintini taip, kad nedraudžiamas tam tikros valstybės narės reglamentavimas, kuriuo remiantis

pensijų, mokėtinų pagal šios valstybės teisės aktus, gavėjai, gyvenantys kitoje valstybėje narėje, kur pagal Reglamento Nr. 1408/71 28 ir 28a straipsnius jie turi teisę gauti ligos išmokas natūra, teikiamas kompetentingos šios valstybės narės įstaigos, turi mokėti įmokas šioms išmokoms gauti atskaitymo iš savo pensijos forma, net jeigu jie nėra prisiregistravę kompetentingoje savo gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigoje.

jie turi teisę gauti ligos išmokas natūra, teikiamas kompetentingos šios valstybės narės įstaigos, turi mokėti įmokas šioms išmokoms gauti atskaitymo iš savo pensijos forma, net jeigu jie nėra prisiregistravę kompetentingoje savo gyvenamosios vietos valstybės narės įstaigoje.

(žr. 80 punktą ir rezoliucinės dalies 1 punktą)

Tačiau SESV 21 straipsnis aiškintinas taip, kad juo draudžiamas toks nacionalinis reglamentavimas, jeigu juo inicijuojamas arba jame įtvirtintas nepateisinamas skirtingas rezidentų ir ne rezidentų traktavimas, kiek tai susiję su visiškos apsaugos nuo ligos rizikos, kurią jie turėjo pagal iki įsigaliojant šiam reglamentavimui sudarytas draudimo sutartis, tęstinumu, o tai turi išsiaiškinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

3. SESV 21 straipsnis aiškintinas taip, kad juo nedraudžiamas tam tikros valstybės narės reglamentavimas, kuriuo remiantis pensijų, mokėtinų pagal šios valstybės teisės aktus, gavėjai, gyvenantys kitoje valstybėje narėje, kur pagal Reglamento Nr. 1408/71, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1992/2006, 28 ir 28a straipsnius

(žr. 130–131 punktus ir rezoliucinės dalies 2 punktą)